

Sygnatura akt II C 286/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący sędzia K. T.

Protokolant starszy sekretarz sądowy M. R.

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2020 roku w Łodzi

sprawy w powództwa (...) Spółki Akcyjnej w B.

przeciwko A. M.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę (...),63 (tysiąc pięćset trzynaście 63/100) złotych z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 4 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 149 (sto czterdzieści dziewięć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt II C 286/20

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym 16 grudnia 2019 roku (...) SA reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego domagał się zasądzenia od A. M. kwoty 2884,63 zł z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 4 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

(pozew k. 2, pełnomocnictwo k. 9, odpis z KRS k. 10, 11)

Pozwana reprezentowana przez radcę prawnego, wniosła o oddalenie powództwa podnosząc: niezasadne wypełnienie weksla, niewykonanie umowy przez powoda, tj. niewypłacenie pozwanej kwoty pożyczki, niezłożenie przez pozwaną deklaracji wekslowej, niewezwanie do wykupu weksla, niewypowiedzenie umowy, abuzywność postanowień umowy w zakresie wprowadzających prowizje.

(odpowiedź na pozew k. 29- 33, pełnomocnictwo k. 34)

Sąd ustalił stan faktyczny:

W dniu 24 stycznia 2019 roku pozwana złożyła wniosek o udzielenie pożyczki, a następnie w tym samym dniu strony zawarły umowę pożyczki, zgodnie z którą powód udzielił pozwanej pożyczki gotówkowej. Ustalono, że całkowita kwota pożyczki to 1500 zł, zaś całkowita kwota do zapłaty to 3456 zł, bowiem dalej zastrzeżono, że pozwana ma obowiązek poniesienia następujących kosztów: opłata przygotowawcza 129 zł, wynagrodzenie prowizyjne 971 zł i wynagrodzenie z tytułu przyznania na wniosek pożyczkobiorcy (...) 400 zł. Zabezpieczenie spłaty pożyczki stanowił wystawiony przez

pozwana weksel in blanco. Pozwana złożyła także deklarację wekslową, w której uregulowano uprawnienie powoda do wypełnienia weksla w razie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy pożyczki. Z uwagi na niepłacenie przez pozwanego rat pożyczki zgodnie z harmonogramem (pozwana regulowała należności jedynie w okresie marzec-sierpień 2019 roku) powód wypowiedział umowę (jednocześnie wzywając do wykupienia weksla), uprzednio wzywając pozwaną do zapłaty zaległości w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy i wypełnił weksel zaległą kwotą objętą pozwem.

(wniosek o udzielenie pożyczki z załącznikami k. 49- 55; umowa wraz z harmonogramem spłat k. 72- 77, historia spłat-część karty klienta k. 56, 57, wezwanie do zapłaty k. 59, wypowiedzenie umowy k. 65, dowody doręczenia k. 63, 64 i 69, 80, weksel k. 3, deklaracja wekslowa k. 7)

Sąd zważył:

Powództwo było częściowo zasadne. Zarzuty podniesione przez pozwaną nie mogły się ostać z wyjątkiem dotyczącego postanowień umowy dotyczących zastrzeżonych prowizji. Chybiony jest zarzut niewydania przedmiotu pożyczki przez powoda. Strona pozwana kwestionuje dokument w postaci karty klienta w zakresie, w jakim wynika z niego wypłacenie przez powoda kwoty pożyczki podnosząc, że jest to dokument prywatny, nie pochodzący od pozwanej. Jednak z karty klienta (a konkretnie ze stanowiącej jej część historii pożyczki) wynika także inna okoliczność a to taka, że pozwana spłacała raty przez kilka miesięcy po zawarciu umowy; tej okoliczności pozwana już nie kwestionuje i nie podważa tego dokumentu pod kątem tej okoliczności. Skoro pozwana nie kwestionuje stwierdzonego dokumentem powoda płacenia części rat, to- zgodnie z zasadami logicznego rozumowania i zasadami doświadczenia życiowego istniało po jej stronie zobowiązanie wobec pozwanego. Co do wypełnienia weksla przez powoda to wystawienie weksla in blanco ma ten skutek, że ciężar dowodu przenosi się z powoda na pozwanego, który winien udowodnić, że weksel nie został wypełniony zgodnie ze zobowiązaniem dłużnika, którego zabezpieczenie stanowi. Poza okolicznością zastrzeżenia nieskutecznie prowizji (o czym niżej), które nie powinny wobec tego stanowić części sumy wekslowej, pozwana nie udowodniła niewłaściwego wypełnienia weksla. Bezzasadny jest zarzut niewystawienia deklaracji wekslowej, skoro powód złożył taki dokument podpisany przez pozwaną, a pozwana nie kwestionuje podpisu. Nietrafny jest zarzut niewezwania (prawidłowego) do wykupu weksla. W dokumencie obejmującym wypowiedzenie umowy znajduje się także wezwanie do wykupu weksla spełniające wymogi wezwania, gdyż po pierwsze wzywa do wykupu weksla, po drugie wskazuje miejsce, gdzie jest on dostępny do wglądu, wreszcie wskazuje termin zapoznania od doręczenia wezwania do dnia wytoczenia powództwa, ale nie krótszy niż 30 dni od doręczenia wezwania. Bezzasadny jest zarzut niewypowiedzenia umowy skoro powód załączył dokument wezwania do zapłaty pod rygorem wypowiedzenia umowy, oświadczenie o wypowiedzeniu umowy wreszcie dowody doręczenia tych dokumentów, a pomiędzy doręczeniem upłynął wymagany termin 7 dni. Oddaleniu podlegało natomiast żądanie zasądzenia kwot: 971 zł i 400 zł, opisanych powyżej. Podstawę żądania stanowiło zobowiązanie wekslowe, skoro jednak weksel ma charakter gwarancyjny badaniu podlegał stosunek podstawowy, a zatem zabezpieczona wekslem umowa pożyczki. Zastrzeżenie w umowie wynagrodzenie prowizyjnego i za przyznanie (...) skutkują nieważnością umowy pożyczki w tym zakresie. Podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowią art. 720, 58 i 359§2¹ kc. Umowa pożyczki jest w przedmiotowym zakresie nieważna (art. 58§1 kc), gdyż jej postanowienia zmierzały do obejścia prawa, tj. przepisów regulujących wysokość odsetek maksymalnych za korzystanie z kapitału (art. 359§2¹ kc), a nadto z uwagi na sprzeczność jej postanowień z zasadami współżycia społecznego (art. 58§2 kc). Pożyczkodawca, obok doliczenia do kwoty kapitału (1500 zł) odsetek za korzystanie z kapitału zastrzegł także obowiązek zapłacenia przez pozwanego z tytułu ww wynagrodzeń łącznie kwoty 1371 zł, a zatem w kwocie odpowiadającej niemal kwocie kapitału. Udzielający pożyczki chciał w ocenie Sądu ukryć w ten sposób wyższe niż maksymalne odsetki kapitałowe w celu obejścia zakazu umawiania się o takie odsetki (art. 58 § 1 kc). Co do sprzeczności warunków umowy z zasadami współżycia społecznego, powód nawet nie starał się wykazać, by prowizja w jakikolwiek sposób łączyła się z faktycznie poniesionymi przez koszty udzielenia pożyczki i należało przyjąć, że te kwoty są oderwane są od kosztów samej usługi; pozwanej wypłacono taką samą kwotę pożyczki jaką w umowie obciążono ją kosztami jej udzielenia. Okoliczność, że zastrzeżone w umowie koszty mieszczą się w maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu (pożyczki) określonych w ustawie o kredycie konsumenckim (art. 36a ustawy) nie zmienia powyższej

oceny, gdyż czym innym jest ustawowe uregulowanie górnej granicy kosztów pożyczki, a czym innym wykazanie przez pożyczkodawcę, iż taki koszt rzeczywiście poniósł. Nawet gdyby nie podzielić powyższego stanowiska o częściowej nieważności umowy, zastrzeżenie wynagrodzenia prowizyjnego i za przyznanie (...) stanowią klauzule abuzywne (co zarzuciła pozwana), a więc nie wiążące pożyczkobiorcy i nie rodzące wobec tego po jego stronie obowiązku spełnienia świadczeń zastrzeżonych takimi klauzulami (art. 385¹§1 kc). Postanowienia zostały wprowadzone wzorcem, a więc nie zostały uzgodnione indywidualnie, jednocześnie kształtują obowiązki pożyczkobiorcy w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami (co wyżej opisano przy okazji sprzeczności tych postanowień z zasadami współżycia społecznego), wreszcie rażąco naruszały interesy pozwanego, nie zapewniając ekwiwalentności świadczeń. Należy wskazać, że omawiane wynagrodzenia nie stanowią świadczenia głównego (świadczeniem głównym w przypadku umowy pożyczki jest kwota pożyczki a od strony pożyczkodawcy odsetki za korzystanie z kapitału), zatem nie ma zastosowania wyłączenie powyższej regulacji, wskazane w art. 385¹§1 in fine kpc.

O kosztach orzeczono w oparciu o art. 100 kpc, zasądzając od pozwanej koszty poniesione przez powoda w proporcji, w jakiej wygrał on proces. Powód poniósł koszty 1117 zł (200 zł opłata od pozwu, 17 zł opłata od pełnomocnictwa, 900 zł wynagrodzenie pełnomocnika), pozwana 900 zł wynagrodzenia pełnomocnika, łącznie koszty wyniosły zatem 2017 zł. Powód wygrał w 48% i w takiej proporcji winien ponieść koszty łączne, a poniósł w kwocie wyższej o 149 zł zatem taką kwotę należało zasądzić na jego rzecz od pozwanej.